

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler ¹

2 – 8 Nisan 2026

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine yeni düzenleme

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, 02 Nisan 2026 Tarihli ve 33212 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlandı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan “Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”, 2 Nisan 2026 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yeni düzenleme ile işyerlerinde verilecek iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin kapsamı, süresi ve uygulanma yöntemleri yeniden tanımlandı.

Yönetmeliğin temel amacı, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgi ve farkındalığını artırmak, iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesine katkı sağlamak olarak açıklandı.

İşverenlere eğitim sorumluluğu netleştirildi

Yeni düzenlemeye göre işverenler, çalışanların işe başlamadan önce gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlamakla yükümlü olacak. Ayrıca eğitimlerin düzenli aralıklarla yenilenmesi, katılımların kayıt altına alınması ve eğitim maliyetlerinin çalışanlara yansıtılmaması zorunlu hale getirildi.

Bununla birlikte eğitim süreleri çalışma süresinden sayılacak; haftalık çalışma süresini aşan eğitimler ise fazla çalışma kapsamında değerlendirilecek.

Eğitim süreleri tehlike sınıfına göre belirlendi

Yönetmelikte işyerlerinin tehlike sınıfına göre verilmesi gereken asgari eğitim süreleri de açık şekilde düzenlendi. Buna göre, az tehlikeli işyerlerinde en az 8 saat, tehlikeli işyerlerinde en az 12 saat ve çok tehlikeli işyerlerinde en az 16 saat eğitim verilmesi zorunlu olacak. Bu sürelerin işyerindeki faaliyetler ve risk durumuna göre artırılabilmesi belirtildi.

Eğitimler belirli aralıklarla tekrarlanacak

Yeni düzenleme, iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenli aralıklarla tekrarlanmasını da zorunlu kıldı. Buna göre eğitimlerin çok tehlikeli işyerlerinde yılda en az bir kez tehlikeli işyerlerinde iki yılda bir, az

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

tehlikeli işyerlerinde üç yılda bir yenilenmesi gerekecek. İş değişikliği, yeni teknoloji kullanımı veya yeni risklerin ortaya çıkması gibi durumlarda ise bu süreler beklenmeden ek eğitim verilmesi öngörüldü.

Uzaktan eğitim ve dijital kayıt dönemi

Yönetmelik, teknolojik gelişmeler doğrultusunda uzaktan eğitim yöntemine de yer verdi. İşverenler, teknik imkânlarla bağlı olarak eğitimleri çevrim içi, yüz yüze veya karma yöntemle düzenleyebilecek. Uzaktan eğitimlerde çalışanların sisteme giriş-çıkışları ve başarı durumları kayıt altına alınacak. Ayrıca eğitim belgelerinin elektronik imza ile düzenlenmesi ve dijital ortamda arşivlenmesi de mümkün hale getirildi.

Eski yönetmelik yürürlükten kaldırıldı

Yeni düzenleme ile birlikte 2013 yılında yürürlüğe giren önceki yönetmelik yürürlükten kaldırıldı. Ancak eski yönetmeliğe göre verilen eğitimlerin geçerliliğinin belirli süreler boyunca devam edeceği ifade edildi.²

Terapötik Aferez Yönetmeliğinde değişiklik

Sağlık Bakanlığı, terapötik aferez merkezleri ve ünitelerine ilişkin yönetmelikte değişikliğe gitti. Düzenleme ile hem tanımlar hem de merkezlerin çalışma koşullarına dair önemli güncellemeler yapıldı.

Yönetmelikte yer alan “periferik kan kök hücre toplama” tanımı yeniden düzenlendi. Buna göre işlem, mobilizasyon sonrası dolaşıma çıkan hematopoetik kök hücrelerin aferez yöntemiyle toplanmasını kapsayacak şekilde netleştirildi.

Terapötik aferez merkezlerinin faaliyet kapsamı daha açık hale getirildi. Yeni düzenlemeye göre merkezlerde sitaferez, kan bileşeni değişimi, immünoterapi ve plazma modülasyonu, donör granülosit aferezi ve kök hücre toplama ve geçici muhafaza işlemleri yapılabilecek.

Merkezlerin yalnızca destek hizmetlerinin bulunduğu alanlarda açılmayacağı hükme bağlandı. Böylece bu merkezlerin mutlaka tıbbi hizmet birimleriyle entegre olması zorunlu hale getirildi.

Yönetmelikte en dikkat çeken değişikliklerden biri de personel düzenlemesi oldu. Buna göre, sorumlu uzmanlar artık tam zamanlı çalışacak ve birden fazla özel sağlık kuruluşunda görev alamayacak. Teknik sorumlular için de aynı şekilde tam zamanlı çalışma şartı getirildi.

Daha önce yürürlükte olan yönetmeliğe göre alınmış terapötik aferez sertifikalarının geçerliliği korunarak mevcut çalışanların hakları güvence altına alındı. Yönetmelik, yayımlandığı tarih itibarıyla yürürlüğe girdi.³

² Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında: Çalışanların İş Sağlığı Ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmî Gazete, Sayı: 33212, 2 Nisan 2026, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/04/20260402-2.htm>

³ Sağlık Bakanlığında: Terapötik Aferez Merkezleri ve Üniteleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmî Gazete, Sayı: 33212, 2 Nisan Perşembe, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/04/20260402-3.htm>

Lisanssız elektrik üretiminde saatlik mahsuplaşma dönemi başladı

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), lisanssız elektrik üretiminde yaptığı düzenlemeyle aylık uygulama yerine saatlik mahsuplaşmayı esas aldı.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), lisanssız elektrik üretiminde yaptığı düzenlemeyle aylık uygulama yerine saatlik mahsuplaşmayı esas aldı.

EPDK'nin, "Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliği" Resmî Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, lisanssız elektrik üretiminde mahsuplaşma sistemi değiştirilerek saatlik baz esas alındı. Buna göre, önceki uygulamada üretim ve tüketim daha geniş zaman dilimlerinde (aylık) dengelenebilirken yeni düzenlemeyle üretim ve tüketim her saat için ayrı ayrı hesaplanacak.

EPDK tarafından yapılan düzenlemeyle lisanssız elektrik üretiminde ihtiyaç fazlası enerjiye ilişkin sınırlar da yeniden belirlendi.

2019 itibarıyla bağlantı anlaşması alan lisanssız üretim tesisleri için yıllık üretim sınırı getirildi. Buna göre, bir tesisin şebekeye verebileceği toplam enerji miktarı, ilişkili tüketim tesisinin yıllık tüketiminin en fazla iki katı ile sınırlandırıldı.

Bu sınırın üzerindeki üretim için herhangi bir ödeme yapılmayacak, söz konusu enerji Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamında bedelsiz katkı olarak değerlendirilecek. Bu uygulama mesken aboneleri için geçerli olmayıp, sanayi, ticari işletmeler ve tarımsal sulama gibi tüketim tesislerini kapsıyor.

Yeni yönetmelikle lisanssız üretim tesislerine entegre depolama ünitelerinin kurulmasına imkan tanındı. Buna göre üretim tesisiyle birlikte, tesisin elektriksel kurulu gücüne kadar depolama ünitesi kurulabilecek.

Ancak depolama tesislerinden şebekeye verilen enerjiye ilişkin önemli bir kısıtlama getirildi. Buna göre depolama ünitesinden verilen ve mahsuplaşma sonrası ihtiyaç fazlası olarak sisteme aktarılan enerji için herhangi bir ödeme yapılmayacak, bu enerji YEKDEM kapsamında bedelsiz katkı olarak değerlendirilecek.

Depodan verilen miktarın ayrı olarak tespit edilememesi halinde ise ihtiyaç fazlası enerjinin tamamı için ödeme yapılmaması esas olacak.

Kaçak ve usulsüz kurulumlara ağır yaptırım

Yönetmeliğe göre, lisanssız üretim tesisiyle ilişkilendirilen tüketim tesislerinde kaçak elektrik kullanımının tespit edilmesi halinde, ilgili aya ve takip eden 6 fatura dönemine ilişkin üretilen enerjinin belirli bir kısmı için üreticiye ödeme yapılmayacak.

Bu kapsamda söz konusu enerji, görevli tedarik şirketi tarafından üretilmiş kabul edilerek YEKDEM kapsamında bedelsiz katkı olarak değerlendirilecek.

Düzenlemeye göre, ödeme yapılmayacak enerji miktarı kaçak kullanım tespit edilen tüketim tesisinin sözleşme gücünün, üretim tesisiyle ilişkilendirilmiş tüm tüketim tesislerinin toplam sözleşme gücüne oranı dikkate alınarak belirlenecek. Bu yaptırım, kaçak kullanımın tespit edildiği dönemden itibaren toplam 6 fatura dönemi boyunca uygulanacak.

Öte yandan, bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu veya bağlantı anlaşması bulunmadan kurulan üretim tesisleri, herhangi bir bildirimde gerek kalmaksızın ilgili şebeke işletmecisi tarafından şebekeden ayrılacak.

Bu kapsamda, üretim tesisine ait tüm ekipmanların tespit yapıldığı tarihten itibaren 60 gün içerisinde demonte edilerek tesisin bulunduğu parselin dışına çıkarılması zorunlu olacak. Bu fiili gerçekleştiren gerçek veya tüzel kişiler, 3 yıl süreyle bu Yönetmelik kapsamında başvuru yapamayacak.

Ayrıca, bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu tebliğ edilmiş veya bağlantı anlaşması imzalanmış olmasına rağmen kabul işlemleri yapılmadan işletmeye alınan tesisler de şebekeden ayrılacak.

Bu kapsamda kurulan tesisler için ilgili şebeke işletmecisi tarafından yönetmelikte belirtilen hesaplama yöntemi doğrultusunda bedel tahakkuk ettirilecek ve aykırılığın devam etmesi halinde, yapılan incelemeler sonucunda belirlenen tutar her 60 günde bir iki katı olarak uygulanacak.

Endüstri bölgeleri de kapsama dahil edildi

Yönetmelikte yapılan değişikliklerle, endüstri bölgeleri de lisanssız elektrik üretimi kapsamına alındı. Buna göre "ilgili şebeke işletmecisi" tanımı, TEİAŞ ve dağıtım şirketlerinin yanı sıra OSB dağıtım lisansı veya endüstri bölgeleri dağıtım lisansı sahibi tüzel kişileri de kapsayacak şekilde güncellendi.

Ayrıca çeşitli maddelerde yapılan düzenlemelerle, daha önce yalnızca organize sanayi bölgelerine (OSB) yönelik olan hükümler genişletilerek endüstri bölgelerini de kapsayacak şekilde yeniden düzenlendi. Bu kapsamda, lisanssız üretim faaliyetlerine ilişkin başvuru, bağlantı ve işletme süreçlerinde endüstri bölgeleri de ilgili mevzuat çerçevesinde yer alacak.

Öte yandan, yönetmelikle lisanssız elektrik üretim tesislerinde kullanılacak ana ekipmanlara ilişkin yaş sınırı getirildi. Buna göre üretim tesisi ve depolama ünitelerinde kullanılan türbin, jeneratör, panel, invertör, motor ve batarya gibi ana ekipmanların son 5 yıl içerisinde üretilmiş olması zorunlu olacak.

Düzenlemede, söz konusu 5 yıl şartının bazı tesisler için uygulanmayacağı da belirtildi. Buna göre, yönetmelikte belirtilen istisnai kapsamda yer alan belirli üretim tesisleri için ekipman yaşı şartı aranmayacak.

Yönetmeliğin büyük bölümü yayımı tarihinde yürürlüğe girerken, mahsuplaşma ve veri yönetimine ilişkin bazı hükümler 1 Mayıs tarihinde uygulanmaya başlayacak.⁴

⁴ Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan: Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmî Gazete, Sayı: 33212, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/04/20260402-4.htm>

Gübre ithalatına ilişkin yeni karar

Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanî Kararı ile bazı gübre türlerinde gümrük vergisi oranları sıfırlandı.

Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanî Kararı ile gübre ithalatına uygulanan gümrük vergisi oranlarında değişikliğe gidildi.

Karar kapsamında, İthalat Rejimi Kararı'na ekli listede yer alan ve "31. Fesil" altında sınıflandırılan gübre ürünlerinin vergi oranları yeniden belirlendi.

Düzenleme özellikle azotlu gübreler (3102 GTİP) ile mineral ve kompoze gübreleri (3105 GTİP) kapsıyor. Karara göre, amonyum sülfat, amonyum nitrat, kalsiyum amonyum nitrat (CAN) ve diamonyum fosfat gübrelerinde (DAP) gümrük vergileri sıfırlandı.

Bazı ürün gruplarında gümrük vergisi oranları ise yüzde 6,5 seviyesinde belirleniyor zira vergi yapısı ithalat yapılan ülke gruplarına göre farklılık göstermeye devam ediyor.

Söz konusu değişikliğin, Türkiye'nin kimyasal gübrede yüksek orandaki dışa bağımlılığı nedeniyle doğrudan maliyetler üzerinde etkili olması bekleniyor. Bunun yanında ürün bazlı farklılaşan vergi oranlarının, ithalat kompozisyonunu ve tedarik tercihlerini yeniden şekillendirmesi bekleniyor.

Karar, yayımlandığı tarih itibarıyla yürürlüğe girerken uygulamadan Ticaret Bakanlığı sorumlu olacak.⁵

Kamu servislerinde çocuklar için yeni düzenleme

Resmî Gazete'de yayımlanan kararla kamu personeline çocuklarıyla servis kullanma imkânı tanınırken düzenleme güvenlik şartlarına uyum koşuluyla yürürlüğe girdi.

Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanî Kararı ile kamu personelinin servis kullanımına ilişkin kritik bir esneklik getirildi.

Yapılan yönetmelik değişikliğiyle birlikte, kamu kurumlarında çalışan personelin okul öncesi, zorunlu eğitim veya kreş çağındaki çocukları, ebeveynlerinin refakatinde olmak kaydıyla kurum servislerinden yararlanabilecek.

Yeni düzenleme, personel servis araçlarının kullanımı için çocukların taşınmasına dair ek bir izin prosedürünü ortadan kaldırırken güvenlik standartlarını da ön planda tutuyor. Söz konusu taşıma faaliyetinin Okul Servis Araçları Yönetmeliği'nde belirtilen yükümlülüklerle tam uyum sağlaması şart koşuluyor.

Bu yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girecek ve hükümlerini Cumhurbaşkanî yürütecek.⁶

⁵ Cumhurbaşkanî Kararı: Karar Sayısı: 11147, Resmî Gazete, Sayı: 33213, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/04/20260403-2.pdf>

⁶ Kamu Kurum ve Kuruluşları, Personel Servis Hizmet Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı: 33212, 3 Nisan 2026, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/04/20260403-7.pdf>

Kırsal kalkınma projelerine hibe desteği

Mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması ve tarımsal faaliyetler için geliştirilen yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla hibe desteği verilecek.

Tarım ve Orman Bakanlığının Kırsal Kalkınma Yatırım Programı Çerçevesinde Yapılacak Desteklemeler Hakkında Tebliğ'i Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Tebliğle, mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, tarımsal faaliyetler için geliştirilen yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılması, veri temelli üretim ve akıllı tarım uygulamalarının desteklenmesi ile yeni teknoloji içeren kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesine ilişkin usul ve esaslar belirlendi.

Buna göre, Kırsal Kalkınma Yatırım Programı kapsamında mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler için hibe desteği verilecek.

Tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, tarımsal üretim, su ürünleri yetiştiriciliği, hayvansal ve bitkisel orijinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, tarımsal amaçlı örgütler için ortak makine parkı yatırımları, arı yetiştiriciliği, tarımda dijitalleşme, veri yönetimi, sensör ve nesnelerin interneti (IoT) tabanlı akıllı tarım uygulamaları, yapay zeka tabanlı karar destek sistemleri ve üretim izleme teknolojileri, tarımda robotik, otomasyon ve görüntü işleme sistemlerinin kullanımı, diğer tarımsal bilişim sistemleri ile ipek böceği yetiştiriciliğine yönelik yatırımlar, hibeden faydalanabilecek.

Bu yatırım konularında faaliyet gösteren tesislerin ve tarımsal amaçlı örgütlerin sulama hizmetlerinin gerektirdiği enerji ihtiyacının karşılanmasında kullanılmak üzere yenilenebilir enerji kaynakları kullanımına yönelik yatırımlar da hibeden yararlanabilecek.

Kırsal alanda uygulanması şartıyla hibe desteği kapsamında değerlendirilecek

Gerçekleştirilecek projeler, kırsal alanda uygulanması şartıyla hibe desteği kapsamında değerlendirilecek. 81 ilde belirlenen yatırım konularından tümü veya bir kısmı, o ilin sektörel önceliklerine ve üretim planlamasına göre Bakanlıkça belirlenerek uygulama rehberi ile ilan edilecek. Hibe desteği kapsamında bu doğrultudaki başvurular kabul edilecek.

Değerlendirme sonucunda uygun kabul edilen başvurularda, aldığı puana bakılmadan öncelikle yatırım yeri tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesinde bulunan projelere, ilin bütçesi gözetilerek hibe verilecek.

Faydalanıcılar, düzenleme kapsamında ülke genelinde sadece bir proje başvurusunda bulunabilecek. Tarımsal amaçlı örgütlerin tüzel kişi olarak proje başvurusunda bulunmaları, ortaklarının tüzel kişi veya bireysel olarak farklı yatırım konularında başvuru yapmalarına engel teşkil etmeyecek.

Kiralanan mülk üzerinde yapılacak yatırımlar da hibe desteği kapsamında değerlendirilecek.

Belirlenen yatırım konularını gerçekleştirmek üzere hazırlanacak proje başvuruları, gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılacak. Hibe desteklemelerinden, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kaynaklarından finansman sağlayan veya bağlantısı olan gerçek ve tüzel kişiler yararlanamayacak.

Projelerin üst limiti 30 milyon lira

Yatırım konularında hibeye esas proje tutarının üst limiti 30 milyon lira, alt limiti ise 100 bin lira olacak. Bu limitin altındaki başvurular kabul edilmeyecek. Aile işletmesi faaliyetleri kapsamında yapılacak başvurularda, hibeye esas proje tutarı en fazla 8 milyon lira olacak.

Başvuruların kabul edilmesi halinde KDV dahil hibeye esas proje tutarının yüzde 50'si ile yüzde 70'ine kadar hibe desteği sağlanacak.

Hibe oranı, birinci derece tarımsal amaçlı örgütler, eğitilmiş gençler, organize tarım bölgelerinde yapılacak yatırımlarda yüzde 70, genç ve kadın girişimler, köy, belde, kırdaki yatırımlara yüzde 60 olarak uygulanacak. Ayrıca, projenin yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını içermesi ve tarımsal bilişim sistemleri kullanımı ile otomasyona yönelik olması durumunda ek yüzde 5 hibe verilecek. Ek hibe oranı, üst limit olan yüzde 70'in üzerine çıkamayacak.

Başvurular internetten yapılacak

Başvuru zamanı, Bakanlıkça yayımlanacak uygulama rehberinde duyurulacak. Başvurular "www.tarimorman.gov.tr" internet adresinden yapılacak.

Projelerin incelenmesi ve ilk değerlendirmeleri, belirtilen kriterlere göre il proje değerlendirme komisyonunca gerçekleştirilecek. İl proje değerlendirme komisyonunun oluşturulma ve çalışma şekli, valilik tarafından son başvuru tarihinden önce belirlenecek ve taraflara duyurulacak. Komisyon, son başvuru tarihini takiben yapılacak ilk toplantıda belirlenecek kriterlere göre veri giriş sistemi üzerinden değerlendirme yapacak. Değerlendirmeler, son başvuru tarihini takiben en geç 25 iş günü içerisinde tamamlanacak.

Genel değerlendirme raporu, değerlendirme sonuç tablosu ve program teklif listelerinin veri giriş sistemi üzerinden alınan çıktısı, merkez proje değerlendirme komisyonunca imzalanarak Tarım Reformu Genel Müdürlüğü onayına sunulacak.

Kesinleşen değerlendirme sonuçları, Genel Müdürlükçe il müdürlüklerine veri giriş sistemi üzerinden veya yazılı bildirilecek.⁷

Tasarruflu tarımsal sulama yatırımlarına yüzde 50 ile 70 arasında hibe desteği verilecek

Tarım ve Orman Bakanlığınca tasarruflu sulama yatırımlarına yüzde 50 ile 70 arasında hibe desteği sağlanacak.

Bakanlık tarafından hazırlanan Kırsal Kalkınma Yatırım Programı Kapsamında Tasarruflu Tarımsal Sulama Sistemlerine Yönelik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ, Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

⁷ Tarım ve Orman Bakanlığından: Kırsal Kalkınma Yatırım Programı Çerçevesinde Yapılacak Desteklemeler Hakkında Tebliğ, Resmî Gazete, Sayı: 33213, 3 Nisan 2026, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/04/20260403-9.htm>

Düzenlemeyle hibe desteği verilecek tasarruflu tarımsal sulama sistemlerine yönelik 81 ilde uygulanacak yatırım konuları belirlendi.

Buna göre tarla içi sistemlerde damla sulama, yağmurlama, mikro yağmurlama ve yüzey altı damla sulama, mekanik büyük sistemlerde center pivot/lineer sulama sistemleri, tamburlu sulama sistemleri, yenilenebilir enerji ve teknoloji odaklı sistemlerde güneş enerjili sulama (sulama sistemleri+panel) ile akıllı sulama/otomasyon sistemleri (sensör, kontrol, uzaktan yönetim) hibe desteği kapsamında olacak.

Başvuru sahibi ile il müdürlüğü arasında hibe sözleşmesinin imzalanmasından sonra alımı yapılan makine, ekipman ve malzemelerin 75 gün içinde tarlada montajı tamamlanacak.

Başvuru sahibinin, Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı olması ve ödemenin yapıldığı tarihten itibaren 5 yıl boyunca kayıtlı olma halinin devam etmesi şartı aranacak.

Hibeye esas proje tutarı ve destekleme oranı

Kabul edilen başvurularda, hibe sözleşmesinde belirlenen hibeye esas proje tutarının, KDV dahil yüzde 50'si ile yüzde 70'ine kadar değişen oranlarda hibe desteği verilecek.

Tasarruflu tarımsal sulama sistemlerine yönelik yatırımlar kapsamında kullanılacak bütçenin en az yüzde 20'si kadın ve genç girişimciler tarafından gerçekleştirilecek yatırımlar için kullanılacak.

Birinci derece tarımsal amaçlı örgütler, kadınlar ve gençler tarafından gerçekleştirilen başvurular öncelikli olarak değerlendirilecek.

Konu bazında verilecek hibe oranları tarla içi damla sulama sistemleri ile tarla içi yağmurlama sulama sistemleri için yüzde 50, tarla içi mikro yağmurlama sulama sistemleri, center pivot/lineer sulama sistemleri, tamburlu sulama sistemleri ile güneş enerjili sulama (sulama sistemleri+panel) için yüzde 60, tarla içi yüzey altı damla sulama, akıllı sulama/otomasyon sistemleri (sensör, kontrol, uzaktan yönetim) ile tarımsal açıdan yer altı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun tespit edildiği havzalarda yapılacak başvurularda tüm konular için yüzde 70 olarak belirlendi.

Hibeye esas proje tutarı 10 milyon lirayı geçemeyecek. Satın alma bedelinin bu miktarı aşması halinde, aşan kısım faydalanıcı tarafından aynı katkı olarak karşılanacak.

Başvuru şekli, yeri ve zamanı

Projeler, yetkili ziraat mühendisleri tarafından hazırlanacak. Başvurular, uygulama rehberinde belirtilen tarihler arasında ve başvuru dosyası içeriğine uygun şekilde yapılacak.

Program kapsamında başvuruların yapıldığı her il için tahsis edilen ödenek miktarı kadar başvuruya hibe desteği sağlanacak, değerlendirme nihai kararı söz konusu ödenek esas alınarak verilecek. İllere tahsis edilecek ödenek tutarı, uygulama rehberinde belirtilen kriterler ve tarımsal üretim planlanması dikkate alınarak başvuru sayısı ve talep edilen hibe miktarına göre bütçe imkanları çerçevesinde belirlenecek.

Son başvuru tarihi mesai bitimine kadar teslim edilen başvurular, 30 gün içinde il proje yürütme birimi tarafından incelenerek değerlendirilecek. Onaylanan asıl ve varsa yedek başvuru listeleri, 5 gün

süresince il müdürlüğü internet sitesinde ve duyuru panolarında ilan edilecek, başvuru sahiplerine ayrıca yazılı tebligat yapılmayacak.

Türk lirası olarak verilecek hibe desteği ödemeleri için gerekli finansman, bütçenin ilgili harcama kaleminden tahsis edilerek karşılanacak.

Yapılan tüm işlemler, Bakanlık tarafından denetlenecek.⁸

Pek çok baharat ve tohum türü ithalat denetimi kapsamına alındı

Resmî Gazete'de yayımlanan tebliğ ile, anason, Çin anasonu, rezene, kişniş, kimyon veya Karaman kimyonu tohumları, ardıç meyveleri, zencefil, safran, zerdeçal, kekik, defne yaprakları, köri ve diğer baharatlar (yalnız tohumluk olanlar) ithalat denetimi kapsamına alındı.

Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan "Tarım ve Orman Bakanlığının Kontrolüne Tabi Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ", Resmî Gazete'de yayımlandı.

Tebliğ, insan sağlığı ve güvenliği ile hayvan ve bitki varlığı ve sağlığı yönünden Tarım ve Orman Bakanlığının kontrolüne tabi listeli ürünlerin ithalatına ilişkin usul ve esasları düzenliyor.

Buna göre, tohum, fide, fidan ve çiçek soğanları gibi çoğaltım materyalleri ile zirai karantina kontrolüne tabi ürünlere yönelik listeye, anason, Çin anasonu, rezene, kişniş, kimyon veya Karaman kimyonu tohumları, ardıç meyveleri (yalnız tohumluk olanlar), zencefil, safran, zerdeçal (curcuma), kekik, defne yaprakları, köri ve diğer baharat (yalnız tohumluk olanlar) eklendi.

Karantina kontrolüne tabi ürünlere ilişkin listeden, "zencefil, ezilmemiş ve öğütülmemiş (taze olanlar)" çıkarıldı.

Bu ürünlere yönelik denetim kuralları, 1 Temmuz itibarıyla uygulamaya konulacak.

Öte yandan, tıbbi ve kimyasal bir etken madde olan "pregabalin" ile hayvan beslenmesi amacıyla kullanılan "kalkerleşmiş deniz algi", ilgili ithalat denetimi listelerinden hariç tutuldu.

Tebliğın, bu ürünlere ilişkin maddeleri ise yürürlüğe girdi.⁹

⁸ Tarım ve Orman Bakanlığından: Kırsal Kalkınma Yatırım Programı Kapsamında Tasarruflu Tarımsal Sulama Sistemlerine Yönelik Yatırımların desteklenmesi Hakkında Tebliğ, Resmi Gazete, Sayı: 33213, 3 Nisan 2026, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/04/20260403-10.htm>

⁹ Ticaret Bakanlığından: Tarım ve Orman Bakanlığının Kontrolüne Tabi Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2026/5)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ, Resmî Gazete, Sayı: 33213, 3 Nisan 2026, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/04/20260403-11.htm>

EPDK, yenilenebilir enerji üretiminde hesaplama esaslarını yeniden belirledi

Yeni düzenlemeye göre, rüzgar santralleri için kapasite faktörü yüzde 45,7, güneş santralleri için yüzde 28,5, biyokütle santralleri için yüzde 85,6 ve jeotermal santraller için yüzde 91,3 olarak belirlendi.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesislerinin yıllık üretim miktarlarının hesaplanmasına ilişkin yeni esasları belirledi.

EPDK'nin konuya ilişkin kurul kararı, Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, yenilenebilir enerji tesislerinde ön lisans ve üretim lisansına esas alınacak yıllık azami üretim miktarının belirlenmesinde kaynak bazlı kriterler güncellendi.

Kararla birlikte hidroelektrik santrallerde Devlet Su İşleri (DSİ) tarafından bildirilen yıllık azami üretim miktarı esas alınacak. Ancak fiili üretimin bu değeri aşması halinde, gerçekleşen üretim dikkate alınabilecek.

Hidroelektrik dışındaki yenilenebilir enerji tesislerinde ise kapasite faktörü esaslı bir hesaplama yöntemi uygulanacak. Bu kapsamda rüzgar, güneş, biyokütle ve jeotermal kaynaklara ilişkin yıllık üretim hesaplamasında belirlenen saat ve kapasite faktörü değerleri kullanılacak.

Yeni düzenlemeye göre, rüzgar enerjisine dayalı üretim tesisleri için kapasite faktörü yüzde 45,7 ve yıllık 4 bin saat, güneş enerjisine dayalı üretim tesisleri için yüzde 28,5 ve yıllık 2 bin 500 saat, biyokütleyle dayalı üretim tesisleri için yüzde 85,6 ve yıllık 7 bin 500 saat, jeotermal enerjiye dayalı üretim tesisleri için ise yüzde 91,3 ve yıllık 8 bin saat esas alınacak.

Çok kaynaklı ve depolamalı tesislere özel düzenleme

Birden fazla kaynağa dayalı elektrik üretim tesislerinde, ön lisans veya üretim lisansına dercedilecek yıllık elektrik enerjisi üretim miktarının tespitinde ana kaynağa ilişkin kapasite faktörü karşılığı üretim miktarı esas alınacak. Ancak fiili üretimin lisansa dercedilen değerlerden farklı gerçekleşmesi halinde, talep üzerine gerçekleşen üretim miktarı dikkate alınabilecek.

Depolamalı elektrik üretim tesislerinde ise ön lisans veya üretim lisanslarına ya da mevcut lisanslar kapsamındaki üretim tesislerine bütünleşik elektrik depolama ünitesi eklenmesi durumunda, lisanslara dercedilecek yıllık azami üretim miktarının belirlenmesinde ana kaynağa ilişkin kapasite faktörü esas alınacak.

Güneş enerjisine dayalı üretim tesislerinde ise ana kaynak mekanik kurulu gücü ile depolama ünitesi kapasitesinin ana kaynak elektriksel kurulu gücünden büyük olması halinde, yıllık azami üretim miktarı kurul kararında yer alan hesaplama yöntemi çerçevesinde belirlenecek.

Söz konusu düzenlemeyle yenilenebilir enerji tesislerinin üretim kapasitelerinin daha gerçekçi şekilde belirlenmesi, lisans süreçlerinde standardizasyon sağlanması ve sistem planlamasının daha sağlıklı yapılması hedefleniyor.¹⁰

Toprağın korunması için arazi kullanım planları hazırlanacak

Tarım ve Orman Bakanlığınca, toprağın niteliği gözetilerek uygun arazi kullanım planı (AKUP) hazırlanması kararlaştırıldı.

Bakanlık tarafından hazırlanan Arazi Kullanım Planlaması Uygulama Yönetmeliği Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Yönetmelikle, toprak ve arazi varlığının belirlenmesi, toprak etüt, haritalama ve sınıflama yapılması, büyük ovaların ve erozyona duyarlı alanların belirlenmesi, tarımsal amaçlı plan ve projelerin hazırlanması ve uygulanması ile toprağın niteliği, arazinin yeteneği ve diğer arazi özellikleri gözetilerek uygun arazi kullanım şekillerini içeren AKUP hazırlanmasına ilişkin usul ve esaslar düzenleniyor.

Buna göre, her ölçekte planlamaya temel oluşturmak üzere, toprağın ve diğer çevresel kaynakların bozulmasını önlemek için ekolojik, toplumsal ve ekonomik şartlar gözetilerek sürdürülebilirlik ilkesine uygun, farklı arazi kullanım şekillerini oluşturmaya yönelik toprak potansiyelinin belirlenip, su miktar ve kalitesi de göz önüne alınarak sistematik değerlendirilmesi için AKUP hazırlanacak.

Planlar hazırlanırken çeşitli unsurlar dikkate alınacak

AKUP süreci, veri toplama ve analiz çalışmaları, açıklama raporu, hükümlerin hazırlanması, kontrolü ve onaylanması aşamalarından oluşacak.

Söz konusu aşamaların onaylanması çalışmaları bakanlıkça, AKUP'un kontrolü ise valiliklerce veya bakanlıkça yapılacak. Bakanlık, arazi kullanım planlarının hazırlanması yetkisini kendi koordinasyonunda olmak üzere ihtiyaca göre valiliklere devredebilecek.

AKUP'lar 1/25000 veya 1/5000 ölçekli hazırlanabilecek. Söz konusu planlar hazırlanırken toprağın niteliği, iklim, topoğrafya, fizyografya ve su potansiyeli gibi unsurlar dikkate alınacak.

Arazi ve toprakların, sahip oldukları morfolojik, fiziksel, kimyasal, biyolojik ve mineralojik özelliklerine bağlı olarak doğal veya kültür bitkilerini yetiştirmedeki yeteneklerine göre ayrılması için arazi kullanım kabiliyet sınıflaması da yapılacak.

Planlama yapılırken tarım alanları, toprak ve arazi verileri ile yıllık ortalama yağış verilerinden yararlanılarak önem sınıflaması kriterlerine göre, "mutlak tarım arazileri", "özel ürün arazileri", "dikili tarım arazileri" ve "marjinal tarım arazileri" olarak ayrılacak.

¹⁰ Kurul Kararları, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan: Kurul Kararı, Karar No: 14435, 14442, 14443, 14444, 14445, 14446, 14447, 14449, 14450, 14451, 14452, 14460, 14461, Resmî Gazete, Sayı: 33214, 4 Nisan 2026, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/04/20260404-4.pdf>

Büyük ova koruma alanları ilan edilecek

Tarımsal üretim potansiyeli yüksek, erozyon, kirlenme, amaç dışı veya yanlış kullanımlar gibi çeşitli nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı geliştiği ovalar, o ildeki toprak koruma kurulunun, birden fazla ili ilgilendiren ovalarda ise ilgili kurulların görüşü alınarak Cumhurbaşkanı Kararı ile "büyük ova koruma alanı" olarak belirlenebilecek.

Büyük ova koruma alanı ilan edilen parsellerin tapu kütüğü sayfalarının beyanlar hanesine "büyük ova alanı"na girdiğine dair şerh konulması, valilikler tarafından ilgili tapu müdürlüklerinden talep edilecek. Ayrıca söz konusu ovaların korunması, geliştirilmesi ve çiftçilerin desteklenmesi için bakanlık gerekli tedbirleri alabilecek.

Erozyona duyarlı alanlar belirlenecek

Öte yandan, doğal ve yapay olaylar sonucu toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinin bozulup bozulmadığına ilişkin çalışmalar bakanlık veya il müdürlükleri tarafından gerçekleştirilecek.

Toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinin bozulduğu veya bozulma ihtimalinin bulunduğu belirlenen alanlar bakanlığa gönderilecek.

Söz konusu alanlar, uygun bulunması halinde Cumhurbaşkanı Kararı ile "erozyona duyarlı alan" olarak ilan edilebilecek.¹¹

Tarım arazilerinin korunması ve kullanılmasında yeni dönem

Türkiye'nin toprak ve arazi varlığının belirlenmesi ile bu varlığın kullanımına ilişkin usul ve esaslar belirlendi.

Tarım ve Orman Bakanlığınca hazırlanan Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılması Hakkında Yönetmelik, Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Yönetmelikle, toprak ve arazi varlığının belirlenmesi, tarım arazilerinin sınıflandırılması, geliştirilmesi, toprağın korunması, toprak koruma projelerinin hazırlanması ve uygulanması ile çevre öncelikli sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak arazilerin planlı kullanımının sağlanmasına yönelik usul ve esaslar düzenlendi.

Tarım arazilerinin amaç dışı kullanım taleplerinde birden çok kişiyi ilgilendiren ve birden çok fonksiyonu içeren planlara yönelik çalışmalara başlanmadan önce, planlamayı yapacak kamu kurum ve kuruluşları veya plan yapma yetkisine sahip kamu kurum ve kuruluşlarınca yetkilendirilen plan müellifleri tarafından Tarım Arazileri Değerlendirme ve Bilgilendirme Sistemi (TAD Portal) kullanılarak il müdürlüklerine başvuru yapılacaktır.

Gerçek veya tüzel kişiler tarafından tarım arazilerinin tarımsal veya tarım dışı amaçlı kullanım talepleri için arazinin belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde olması durumunda belediyelere, belediye ve

¹¹ Tarım ve Orman Bakanlığından: Arazi Kullanım Planlaması Uygulama Yönetmeliği, Resmî Gazete, Sayı: 33214, 4 Nisan 2026, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/04/20260404-1.htm>

mücadir alan sınırları dışında olması durumunda ise il özel idarelerine veya diğer plan yapma yetkisine sahip kuruluşlara başvurulacak.

Arazi incelemesi sonucu hazırlanan arazi etüt raporlarında tarımsal arazi kullanım bütünlüğünün bozulduğunun tespit edilmesi durumunda, talep reddedilecek ve konu, Toprak Koruma Kurulu gündemine alınmayacak.

Toprak Koruma Kurulu ayda en az bir kez olağan toplanacak

Tarım arazileri, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'da belirtilen istisnalar hariç olmak üzere arazi kullanım planlarında belirtilen amaçları dışında kullanılamayacak. Arazi kullanım planlaması yapılan alanlarda amaç dışı kullanımlara ayrılan yerler bulunması halinde, buralar alternatif alan olarak değerlendirilecek.

Tarım arazilerinin korunması, geliştirilmesi ve verimli kullanılmasına yönelik inceleme, değerlendirme ve izleme yapmak, ortaya çıkan olumsuzlukları belirlemek, toprağı korumak ve toprakla ilgili sorunları giderici önlemleri almak, geliştirmek, uygulanmasını sağlamak için görüş oluşturmak amacıyla ayda en az bir kez olağan toplanacak Toprak Koruma Kurulu, en az 9 üyeden oluşacak.

Kurulun üye tam sayısı ile toplanması esasken, zorunluluk halinde en az 6 üye ile toplantı yapılabilecek. Kurul gündemindeki konular hakkındaki görüşün olumlu sayılması için en az 6 üyenin olumlu yönde oy kullanması gerekecek.

Büyük ova koruma alanı olarak belirlenen alanlarda bulunan tarım arazileri hiçbir surette amacı dışında kullanılamayacak. Ancak alternatif alan bulunmaması, kurul veya kurullarca uygun görüş bildirilmesi şartıyla Bakanlıkça izin verilebilecek.

İzinsiz yapılar bir ayda yıkılacak

Tarımsal amaçlı yapılarda ve tarım dışı arazi kullanımlarında izin alınması ve toprak koruma projelerine uyulması zorunlu olacak.

İzinsiz bütün yapıların yıkılması ve arazinin tarımsal üretime uygun hale getirilmesi gerektiği belediyelere veya il özel idarelerine bildirilecek. İlgili belediye veya il özel idaresi bir ay içinde yıkımı yapacak ve arazinin tarımsal üretime uygun hale getirilmesini sağlayacak.

Hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen bir ay içinde belediye veya il özel idarelerince yıkılmayan yapılar, Bakanlıkça yıkılabilecek veya yıktırılabilir.¹²

¹² Tarım ve Orman Bakanlığından: Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılması Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı: 33214, 4 Nisan 2026, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/04/20260404-2.htm>

Elektrik ve doğalgaza zam yapıldı

Elektrik ve doğalgaz fiyatlarına 4 Nisan 2026 itibarıyla zam geldi.

Elektrik üretim ve dağıtım maliyetlerindeki artış gerekçesiyle nihai elektrik perakende satış fiyatları yeniden düzenlendi.

Buna göre mesken aboneleri için yüzde 25, alçak gerilimden bağlı kamu ve özel hizmetler sektörü aboneleri için yüzde 17,5, orta gerilimden bağlı sanayi aboneleri için yüzde 5,8, orta gerilimden bağlı tarımsal faaliyetler aboneleri için ise yüzde 24,8 oranında artış uygulanacak. Yapılan zamlarla birlikte aylık 100 kWh elektrik tüketen bir mesken abonesi için ödenecek tutar 323,8 TL oldu.

Doğalgaz fiyatlarına ise konut tüketicileri için ortalama yüzde 25, sanayi tüketicileri için ortalama yüzde 18,61, elektrik üretim santralleri için ise ortalama yüzde 19,42 zam yapıldı. Ayrıca konut tüketicileri için kademeli fiyat uygulamasına geçildi.

BOTAŞ'ın yayımladığı verilere göre, düşük tüketim yapan birinci kademede doğalgaz fiyatı metreküp başına 10,625 TL olurken, yüksek tüketim yapan ikinci kademede ise bu rakam 18 TL oldu. Şehit ailesi ile muharip ve malul gazilere ise 5,3125 TL'lik indirimli tarife uygulanacak.

Nisan ayına ilişkin doğalgaz kademe sınırları, iller arasındaki iklim farklılıklarına bağlı olarak değişiklik gösteriyor. Türkiye'nin en soğuk şehirlerinden Erzurum'da Nisan ayı için kademe sınırı 262,97 metreküp olarak belirlenirken, en sıcak şehirlerden Antalya'da bu sınır 124,95 metreküp seviyesinde.

İstanbul'da ise kademe sınırı Nisan ayında 192,55 metreküp, Ankara'da 180,69 metreküp ve İzmir'de 157,90 metreküp seviyesinde.

Yeni tarifeler 4 Nisan 2026 itibarıyla geçerli olacak.¹³

Sağlık hizmetleri ve ilaç fiyatlarında değişiklik

Sosyal Güvenlik Kurumu'nun yayımladığı yeni düzenlemeyle çok sayıda ilaç ve tıbbi işlemin geri ödeme listesi ve fiyatı değiştirildi. Bazı kalemlerde artış yapılırken, bazı ilaçlar listeden çıkarıldı, bazı hizmetlerin kapsamı yeniden belirlendi.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu'nun kararı Resmî Gazete'de yayımlandı. Kararla birlikte Sağlık Uygulama Tebliği'nde (SUT) yer alan çok sayıda ilaç ve tıbbi işleminde değişikliğe gidildi.

Düzenleme kapsamında bazı ilaçlar geri ödeme listesine eklenirken, bazıları listeden çıkarıldı; çok sayıda kaleminde ise fiyat güncellemesi yapıldı.

¹³ <https://www.botas.gov.tr/Sayfa/4-nisan-2026-tarihinden-itibaren-gecerli-botas-dogal-gaz-toptan-satis-fiyat-tarifesi/812>

Fiyatlar tek tek yazıldı

Yayımlanan belgede tıbbi işlemlere ilişkin ücretler kalem kalem yer aldı. Yeni tarifeye göre bazı sağlık hizmetlerinin bedelleri yüzlerce liradan başlayarak binlerce liraya kadar yükseldi.

Özellikle ileri görüntüleme yöntemlerinden Pozitron Emisyon Tomografisi (PET) işlemleri için yaklaşık 13 bin TL seviyesinde bedel belirlenirken, bazı cerrahi işlemler ve göz tedavilerinde de binlerce liralık ücretler dikkat çekti.

Sağlık hizmetlerinde fiyat artışı

Düzenleme yalnızca ilaçları değil, sağlık hizmetlerini de kapsadı. Göz hastalıkları, cerrahi işlemler ve görüntüleme hizmetleri başta olmak üzere birçok tıbbi işlemin bedeli güncellendi.

Bazı işlemlerde fiyat artışına gidilirken, bazı hizmetler için yeni faturalandırma kuralları getirildi. Ayrıca kimi işlemlerin yalnızca belirli sağlık kuruluşlarında yapılabilmesine yönelik sınırlamalar da dikkat çekti.

İlaç ve geri ödeme koşulları değişti

Yeni düzenlemeyle bazı ilaçların geri ödeme koşulları yeniden belirlendi. Bazı ürünlerin kullanım kriterleri değiştirilirken, SGK'nin karşıladığı kapsamın daraltıldığı ya da genişletildiği kalemler oldu.¹⁴

¹⁴ Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından: Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyon Kararı, Resmi Gazete, Sayı: 33216, 8 Nisan Çarşamba, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/04/20260408-5.pdf>